

WelFuri hinnang on konkreetse kasvanduse heaolustandardite teaduspõhine dokumentatsioon. Poliitilistes aruteludes on selline dokumentatsioon väga väärtuslik. Foto: Jesper Clausen

POLIITIKUTELE WELFUR MEELDIB

Loomade heaolu paneb kodanikke järjest rohkem muretsema ja on seetõttu muutunud üha tähtsamaks ka poliitilises päevakorras. ELi riigiteenistujate ja poliitikute sõnul tagab poliitilise õiguspärasuse see, kui loomakasvatuses ollakse ennetavad, avatud ja läbipaistvad, karusloomasektoris teeb seda WelFur.

See on väga lihtne – loomade heaolu on tähtis. 2016. aasta märtsis avaldatud Eurobaromeetri uuring näitas, et 94% eurooplaste arvates on kasvandusloomade heaolu kaitsmine tähtis. Lisaks nõustub 89% ELi kodanikest sellega, et peaks olema ELi seadus, mis kohustab ELis igat isikut, kes kasutab loomi ärilisel eesmärgil, nende eest hoolt kandma.

Teisisõnu, kodanikele läheb loomade heaolu korda ning nad annavad selgelt poliitikutele mandaadi tagada loomade seaduslik kaitse.

„Loomade heaolu muutub ELi päevakorras järjest tähtsamaks. See algas 1970ndatel ja levis 1990ndatel erinevate õigusaktidega. Praegu sätestab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 13 selgelt, et loomad on aistimisvõimelised olendid,“ ütleb Euroopa Komisjoni loomade heaoluga tegeleva üksuse juht Denis Simonin. See kõneleb küllalt kiirest poliitilisest arengust loomade heaolu käsitlevates õigusaktides.

Lahknenud arvamused loomade kohta

Loomade heaolu kontseptsioon on arenenud paralleelselt urbaniseerumise ja industrialiseerumisega. Selle käigus asendati loomad, kes traditsiooniliselt tegid inimesega kõrvuti tööd ja täitsid praktilisi ülesandeid, masinatega, inimesed liikusid maalt linna ja hakkasid pidama lemmikloomi. Tegelik loomakasvatusprotsess on läinud üldsuse pilgu eest üha rohkem peitu ning inimeste seisukohad, kuidas loomi kohelda, on hakanud hargnema väga erinevates suundades.

Loomakasvatajad hakkasid loomades nägema tootmisvahendeid ja tundusid rahul olevat nn musta kasti kontseptsiooniga – ära küsi, ära vaata, ainult osta. Linnainimeste vaade kujunes aga samal ajal lemmikloomadega tegeldes.

Tootjate kaitsmiseks on poliitikutel vaja, et tootjad oleksid proaktiivsed.

„Enamikul inimestest on tänapäeval otsene kontakt ainult lemmikloomadega ja pole üllatav, et see muudab nende arusaamu selle kohta, kuidas tuleks loomi kohelda. Suurenenud on huvi toidu eetilise aspekti vastu, hõlmates keskkonda, õiglast kaubandust, kohalikku tarbimist jne. Loomade heaolu sobib suurepäraselt sellesse trendi ning selgitab, miks see teema on saanud ELi tarbijatelt suurt kõlapinda,“ leiab Denis Simonin.

Argument poliitilises arutelus

Arutelud karusloomakasvanduste keelustamise teemal on toimunud peaaegu kõigis Euroopa riikides. Sellistes riiklikes vaidlustes toetub karusloomasektor poliitikutele, kes kaitsevad karusloomakasvatajate õigust eksisteerida, ning oluline on suuta varustada neid poliitikuid loomade heaolu standardeid käsitleva dokumentatsiooniga.

„Ma toetan põllumajanduse arengut Euroopas ja mõistan, et distants maa- ja linnakogukondade vahel põhjustab mõnikord arusaamatusi või eelarvamusi. Parim viis teadmusega võidelda on kasutada kvalifitseeritud teadmisi ja dokumentatsiooni, näiteks loomade heaolu kohta. Kuna WelFur tugineb sõltumatule ja erapooletule teadusele, on ta poliitilises debatis äärmiselt oluline sisend,“ ütleb Euroopa Parlamendi liige Taanist Jens Rohde (ALDE).

Toimib läbipaistvus ja avatus

Kuigi poliitikas võivad asjad kiiresti muutuda, ei ole Euroopa Komisjonil praegu ettevalmistamisel uusi õigusakte. Denis Simonin on siiski nõus, et tänapäeva ühiskonnas peavad loomi kasutavad sektorid tegutsema ennetavalt.

„Komisjon on seisukohal, et enne kui kaaluda uute eeskirjade läbivaatamist või kehtestamist, tuleb kõigepealt täielikult rakendada kehtivat raamistikku. Lisaks sellele on ühiskonna suurenenud nõudmiste tõttu sektor üha paremini mõistnud vajadust arendada välja oma strateegia seoses loomade heaoluga ning karusnahatööstus oma WelFuri projektiga on siin tüüpiline näide. Praegu mõistab suurem osa loomakasvatusektorist, et ühiskonnas, kus inimesed on pidevalt ühenduses, nn musta kasti kontseptsioon enam ei toimi. Loomade heaolu eest seisvad organisatsioonid mõistsid seda ammu ja kasutavad sotsiaalmeediat. Loomakasvatusektor on reageerinud sageli aeglaselt, kuid eriti karusloomakasvatusektoris, mis on väga vastuoluline, on kogemus näidanud, et läbipaistvus ja avatus toimivad väga hästi,“ räägib Denis Simonin.

Euroopa karusloomasektor saab teed näidata

Samal ajal kui Euroopa Komisjon keskendub olemasoleva loomade heaolu raamistiku jõustamise paranda-

misele, hõlmavad komisjoni lisavaatenurgad loomade heaolu Euroopa standardite rahvusvahelist edendamist, sidusrühmade dialoogi arendamist ja heade tavade vahetamist.

Viimane tugineb Euroopa Komisjoni tellitud uuringutele, milles rõhutatakse, et märkimisväärne osa Euroopa kodanikest soovib teavet loomakasvatusega ja loomade kohtlemisega seotud eetiliste tegurite kohta.

„Komisjon kaalub praegu, kuidas ta saaks parandada sidusrühmade dialoogi ja koostööd loomade heaolu alal, nii et paraneks heade tavade ja edulugude vahetamine. Loodan ka, et loomade heaolualaste ELi tugikeskuste võimalik edaspidine areng aitab loomakasvatajatel ja riigiasutustel töötada välja loomade heaolu näitajad. Selles osas on olnud Euroopa karusloomasektor edukas ning ta võiks näidata teed ja jagada oma kogemusi teistele edasiminekest huvitatud loomakasvatusektoreile,“ sõnab Denis Simonin.

FAKTE WELFURI KOHTA

- WelFuri algatas 2009. aastal Euroopa Karusloomakasvatajate Ühendus, WelFur põhineb Euroopa Komisjoni heaolu kvaliteeti käsitleval projektil „Welfare Quality.“
- See on karusloomakasvanduste sertifitseerimisprogramm. Alates 2020. aastast müüakse Euroopa karusloomaaksjonitel ainult WelFuri sertifikaadiga nahku.
- WelFur on väljapaistev selle poolest, et ühendab ühes süsteemis loomade heaolu erinevaid mõõtmisviise.
- Euroopas ellu viidult saab WelFurist maailma kõige põhjalikum ja kindlam loomade heaolusüsteem, mida tuleb rakendada kogu kontinendil.
- WelFuri üleeuroopaline rakendamine algab 2017. aasta jaanuaris.
- Karusloomakasvanduse täielik WelFuri hinnang eeldab kokku kolme hindamist ning need peavad olema tehtud eri aegadel: talvisel perioodil, imetamisperioodil ja kasvuperioodil. Kui karusloomakasvandusele on täielik WelFuri hindamine tehtud, toimuvad järgnevad hindamised kord aastas.
- Minkidele ja rebastele on WelFuri protokollid olemas, praegu töötatakse välja süsteemi ka farmikährikutele.

Kõiki algatusi, mis võivad anda asjatundlikumaid avalikke arutelusid loomade teemal, toetab igati Euroopa Parlamendi liige Jens Rohde.

„Loomadeteemalised arutelud kujunevad sageli väga emotsionaalseks, kui mitte lausa hüsteeriliseks, eriti sotsiaalmeedias. Kui loomadealane debatt taandatakse lihtsatele hüüdlausele, ei ole sellest kasu ei ühiskonnale ega loomadel. Loomade heaolu teema on keerukas ja ma tõesti tunnustan seda, kui loomakasvatusektor WelFuri-taoliste algatustele vabatahtlikult kaasa aitab. Loomade heaolu hindamine ja loomade näitajatel põhinevad märgised lisavad arutelus vajalikku läbipaistvust, ning inimesed võivad siis osta endale karusnahku või mitte, aga vähemalt saavad nad teha teadliku valiku,“ ütleb ta.

Poliitiline õiguspärasus

Denis Simonin, kes samamoodi toetab läbipaistvust, ütleb siiski, et sertifitseerimine ja tarbijate teavitamine on pigem peamiselt ikka ettevõtete, mitte seadusandluse küsimus. Maailmatasandil on toiduainete tarneahela suurtootjad mõistnud vajadust minna edasi ilma õigusaktideta – täpselt nagu Euroopa karusloomasektor. Lõpuks sõltub iga tööstuse õiguspärasus tema suutlikkusest vastata ümbritseva ühiskonna ootustele.

„On selge, et loomade heaolu on tähtis küsimus, sest arusaam loomadest on tihedas seoses meie ühiskonnaga. Nagu ma eespool mainisin, muutub üldsus, ja mitte ainult Euroopas, loomaküsimuste suhtes üha tundlikumaks. Kõik sektorid, mis on seotud loomakasvatustoodanguga, peaksid seega töötama väga hoolikalt välja standardid, mis neile ootustele vastavad, ning veenduma, et inimesed oleksid neist teadlikud ja kiidaks need heaks. Euroopa karusloomakasvatusektori lähene misviis on sellega täielikult kooskõlas. Loomulikult on mitmesuguseid teisigi ühiskondlikke probleeme. Kõikide nende probleemide puhul on tähtis, et kodanikke ja tarbijaid tootmisprotsessist nõuetekohaselt teavitatakse. Loomsete toodete ostmisel peavad nad ise vastutuse võtma. Ma arvan, et enamikule inimestest on loomade kasutamine inimeste huvides põhimõtteliselt vastuvõetav, kui seda tehakse nõuetekohaselt ja sellega ei kaasne kannatusi,“ leiab Denis Simonin.